

И з в е ш т а ј **о раду Врховног суда Србије са приказом рада** **судова опште надлежности за 2005. годину**

Прегледом рада Врховног суда Србије обухваћени су подаци о извршењу послова у овом суду у 2005. години као и основне карактеристике о стању послова и проблемима рада свих осталих судова опште надлежности на подручју Врховног суда Србије, према подацима из њихових извештаја.

Рад Врховног суда Србије и осталих судова опште надлежности у 2005. години одвијао се у оквиру Уставом и законом прописане надлежности и био усмерен на обезбеђивање и јачање уставности и законитости као и осигурање предуслова за остварење ових начела – ажурности, ефикасности и квалитета судског рада, те независности у поступању, што ће омогућити реализацију права на правично суђење, те адекватну заштиту свих права грађана.

***

У 2005. години код свих судова опште надлежности на територији Републике Србије било је у раду 1.923.550 предмета. Од тога броја код општинских судова је било 1.698.123 предмета и код окружних 186.215 предмета. Код Врховног суда Србије било је 39.084 предмета и 128 војних предмета или укупно 39.212 предмета.

Укупан број предмета у раду обухвата 1.270.441 предмет примљен у току 2005. године и 652.981 предмет који је као нерешен пренет из ранијих година.

Новопримљени предмети распоређени су према стварној надлежности судова, и то:

- код општинских судова 1.079.380 предмета;
- код окружних судова 164.962 предмета;
- код Врховног суда Србије 26.099 предмета.

Подаци показују да је укупан број примљених предмета у 2005. години у односу на претходну годину већи за 73.821 предмет (око 6%).

У општинским судовима у току 2005. године примљено је 1.079.380 предмета што је мање за 126 предмета него у 2004. години, док је до повећања прилива дошло код окружних судова за 69.916 предмета, а код Врховног суда Србије за 4.031 предмет.

Од укупног броја предмета у раду решено је 1.257.991 предмет или преко 65%, што је за 158.948 предмета више него у претходној години. Код општинских судова решено је 1.079.730 предмета, код окружних 156.525 и код Врховног суда Србије 21.654 предмета и 82 војна предмета.

Остало је нерешено код свих судова 665.559 предмета (код општинских 618.393 предмета, окружних 29.690 предмета и код Врховног суда Србије 17.430 предмета и 46 војних предмета).

Број нерешених предмета је на нивоу 6,2% месечног прилива и представља погоршање укупне ажурности у односу на претходне године, када је у 2004. била 6,08%, а у 2003. коефицијент ажурности је био 5,18% месечног прилива.

Посматрано по материјама ажурност је следећа:

- истраге 4,4 месечног прилива (у 2004. око 4,3%);
- првостепени кривични предмети 9,9 (у 2004. – 9,5%),
- првостепени грађански предмети 9,9 (у 2004. – 9,9%),
- другостепени кривични предмети 1,3 (у 2004. – 2%),
- другостепени грађански предмети 2,7 (у 2004. – 2%),
- управни спорови 3,4 (у 2004. – 8,8%),
- предмети извршења 11,7 (у 2004. – 7,7%).

У односу на 2004. годину, у 2005. години подаци показују благи пад ажурности у истрази, првостепеном кривичном поступку и другостепеном грађанском поступку, док је ажурност побољшана код другостепеног кривичног поступка и посебно код управних спорова. Код предмета извршења је најизраженији пад ажурности са 7,7 у 2004. на 11,7 у 2005. години.

Код окружних судова, суд у Ваљеу је 2005. годину завршио без нерешених предмета у другостепеном поступку и у грађанској и кривичној материји, а суд у Пожаревцу без нерешених предмета у кривичној материји. Окружни суд у Прокупљу је на крају 2005. године имао по један нерешен предмет у другостепеном поступку у обе материје. Добру ажурност, испод једномесечног прилива у другостепеном грађанском поступку имали су Окружни суд у Пожаревцу (0,02), Чачку (0,12), Зајечару (0,35) и Врању (0,46), а у другостепеној кривичној материји Окружни судови у Суботици (0,17), Смедереву (0,35) и Сомбору (0,37).

У првостепеном кривичном поступку мали број окружних судова има ажурност испод тромесечног прилива. Такву ажурност имају Окружни судови у Прокупљу (2,39), Пожаревцу (2,8), Ужицу (2,8) и Лесковцу (2,99). Код осталих судова ажурност се креће од шестомесечног до деветомесечног прилива па до 12,91 код Окружног суда у Сремској Митровици, односно до 16,34 код Окружног суда у Шапцу.

Добру ажурност окружни судови остварују код предмета у истрази. Тако најбољу ажурност имају Окружни судови у Пироту (0,33), Крушевцу (0,6) и Неготину (0,77), али има судова код којих је у овој материји ажурност 8,6 као у Окружном суду у Сремској Митровици (табела у прилогу).

Подаци показују да у управној материји код окружних судова постоје судови који су 2005. годину завршили без нерешених предмета, а то су судови у Ваљеу, Лесковцу и Шапцу, а већина судова највећи број предмета решава у року од три до шест месеци.

Код општинских судова, посматрано по материјама посебно код предмета у првостепеном кривичном и првостепеном парничном поступку питање ажурности судова је јако проблематично. Од приспелих и анализираних 121 извештаја општинских судова у Србији, 12 општинских судова у првостепеној кривичној материји има ажурност испод тромесечног прилива, а то су: Општински суд Кладово (1,1), Димитровград (1,17), Прокупље (0,84), док 32 општинска суда имају ажурност у овој материји између тромесечног и шестомесечног прилива. Сви остали судови имају ажурност преко шестомесечног прилива па тако се ажурност креће и до 17,16 – Општински суд у Новом Саду, односно до 26,17 код Општинског суда у Инђији. Слична ситуација је и када је у питању ажурност општинских судова у грађанској материји. Испод тромесечног прилива ажурност је остварио мали број судова а међу њима су Пожега (0,82), Сокобања (1,17), Ариље (1,2), Бела Црква (1,84), док су 32 општинска суда у Србији остварила ажурност преко десет међу којима су Општински суд у Пироту (30,44) и Шид (16,43). У 55 општинских судова у Србији ажурност је остварена у парници у распону између петомесечног и десетомесечног прилива. То значи, да је преко 80 општинских судова у Србији у 2005. години у парничној материји имало ажурност преко петомесечног прилива предмета (табела у прилогу).

За неажурност судова има више разлога објективне и субјективне природе који су наведени у извештајима општинских и окружних судова.

Када је реч о ажурности судова од значаја је стање нерешених предмета из ранијих година, који се према Судском пословнику сматрају старим предметима. Сви судови су приступили изради стратегије за решавање старих предмета, која се у зависности од суда до суда различито остварује. Општински судови у 2005. години пренели су по свим основима укупно 177.037 предмета. Тако су у истрази општински судови решили 7.658 старих предмета, али је остало нерешено 4.356 предмета, у кривичном поступку решили су 7.600 предмета, а остало је нерешено 9.784 предмета, док је у парници решено 28.705 старих предмета, а остало је нерешено 43.787 предмета. Најбољи резултати код решавања старих предмета су постигнути у радним односима где је решено 8.436 предмета, а остало нерешено 9.104 предмета.

Према извештајима поднетим у општинским судовима на крају 2005. године остало је нерешено 67.021 стари предмет.

Код окружних судова према подацима из тражених извештаја активности на решавању старих предмета је довела до повољних резултата, тако да има судова који немају нерешене старе предмете у кривици, Окружни суд у Ваљеву, Неготину и Прокупљу.

Углавном у својим извештајима судови наводе да су разлози за споро решавање старих предмета промена судија у предметима, позивање странака, материјална средства којима судови располажу и слично.

За оцену укупних годишњих резултата рада судова опште надлежности од битног значаја је и квалитет рада првостепених судова.

У 2005. години против првостепених одлука изјављено је 70.936 жалби вишим судовима.

На одлуке општинских судова у кривичној материји изјављено је 15.163 жалби. Потврђено је 9.159 предмета (60%), преиначено 2.263 предмета (15%) и укинуто 3.793 предмета (25%). У парници је изјављено 35.770 жалби, потврђено је 22.600 одлука или 63%, преиначено 2.426 одлука или 7% и укинуто 10.981 одлука или 30%. У радним споровима оспорено је 12.483 предмета од тога потврђено је 8.489 одлука (68%), преиначено 816 (6,5%) и укинуто 3.204 одлуке (25,5%). Из приложеног се закључује да је у поређењу са претходном годином проценат потврђених одлука повећан, али је проценат укинутих одлука још увек велики.

Код окружних судова у кривичној материји ожалбено је 2.268 одлука, од тога 1.225 је потврђено или 54%, преиначено 468 одлука или 20% и укинуто 581 или 25%.

У грађанској материји изјављено је 3.929 жалби, потврђено је 3.118 одлука или 79,5%, преиначено 312 или 8,4% и укинута 478 или 12,1%.

Кретање предмета у кривичној материји

У току 2005. године код свих општинских судова примљено је 58.783 првостепена кривична предмета, код окружних судова 7.025 или укупно 65.808 предмета. Са нерешеним предметима из претходне године било је у раду укупно 116.560 предмета, а што је више за 11.771 предмет него претходне године.

Решено је 62.010 предмета, а нерешено је остало 54.550 предмета.

Судови су имали у раду 74.558 предмета истраге, што је за 7.831 предмет више него у претходној години.

У 2005. години код окружних судова и Врховног суда Србије примљено је 22.323 другостепених кривичних предмета. Са нерешеним из претходне године укупно у раду је било 25.104 предмета.

Решено је 22.686, а нерешено је остало 2.418 предмета.

У складу са Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала и Законом о организацији и надлежности државних органа у поступку против учинилаца ратних злочина у Окружном суду у Београду и даље раде Посебно одељење за сузбијање организованог криминала као и Веће за ратне злочине, обзиром да је овим законом за поступање у првом степену у предметима организованог криминала и ратног злочина одређена надлежност Окружног суда у Београду за територију целе Републике.

У току 2005. године у Одељењу организованог криминала било је укупно у раду са предметима пренетим из претходне године 33 предмета. Од тога завршено је 15 предмета, а остало је 18 предмета у раду.

У Већу за ратне злочине у 2005. години са пренетим предметима из претходне године у раду је било 8 предмета. Од тога је завршено 3 предмета, а остало је у раду 5 предмета.

Што се тиче предмета у којима се као извршиоци појављују малолетници, подаци показују да је њихов број повећан у односу на претходну годину. У 2005. години код општинских судова примљено је 5.455 предмета, а код окружних 887 предмета или укупно 6.342 предмета.

Кретање предмета из грађанске материје

У парничном и ванпарничном поступку судови су у 2005. години примили 515.154 првостепена предмета и 80.195 другостепених предмета свих врста. Са нерешеним предметима из претходне године окружни и општински судови имали су у раду укупно 847.150 предмета.

Решено је 541.867 предмета а остало је нерешено 305.283 предмет. Од нерешених предмета највећи број чине предмети у првостепеном парничном поступку.

Општински судови су у 2005. години примили 327.084 предмета извршења судских одлука. Са нерешеним предметима из претходне године укупно је у раду било 625.628 предмета.

Решено је 305.733 предмета а остало је нерешено 319.895 предмета. По броју предмета извршења највећи број се јавља код Општинског суда у Новом Саду 63.221 предмета у раду, где је остало незавршено 20.641 предмет или Ниш који има у раду 46.309 предмета, али му је остало у раду незавршених 34.778 предмета (75%).

Кретање предмета у управној материји

У 2005. години код окружних судова и Врховног суда Србије примљено је 12.554 тужби којима се покреће управни спор против коначних аката органа управе.

Код окружних судова примљено је 4.279 предмета, а код Врховног суда Србије 8.275 предмета.

Са предметима пренетим из претходне године у раду је укупно било код окружних судова 5.258 предмета, а код Врховног суда Србије 15.211 предмета, односно укупно 20.469 предмета.

Решено је 9.874 предмета, а остало је нерешено 10.595 предмета.

Окружни суд у Ваљевоу нема нерешених предмета из ове материје.

Судови са Косова и Метохије

Судови са Косова и Метохије измештени су у друге градове на територији Републике Србије и функционишу у седиштима судова тих градова. Судови са подручја Окружног суда у Косовској Митровици своје активности обављају у северном делу Косова и Метохије. Раде у веома специфичној и тешкој ситуацији (кадровски, материјално, безбедносно, просторно и други проблеми). Судови са Косова и Метохије у 2005. години решили су у кривичној материји 71 предмет истраге и 181 предмет у првостепеном кривичном поступку. У грађанској материји завршили су 375 предмета, а у ванпарничној 2.021 предмет као и 183 предмета извршења.

У току 2005. године велики број судија са подручја Косова и Метохије у складу са одредбом члана 18. Закона о судијама упућено је на рад у судове на осталом делу територије Републике Србије.

Преглед рада Врховног суда Србије за 2005. годину

Пракса Врховног суда Србије установљена је Законом о уређењу судова и обухвата одлучивање о редовним и ванредним правним средствима изјављеним на одлуке судова Републике Србије, одлучивање о сукобу надлежности између судова и о преношењу надлежности судова ради лакшег вођења поступка или других важних разлога, као и одлучивање о другим стварима одређеним законом. Поред тога, Врховни суд обавља и бројне друге послове из своје надлежности изван суђења, како је то законом прописано.

У оквиру овако широко одређене надлежности, а у очекивању почетка примене члана 12. Закона о уређењу судова (почев од 01. 01. 2007. године) Врховни суд је у 2005. години уз максимално ангажовање остварио задовољавајуће резултате.

Према важећој систематизацији која је утврђена од Народне скупштине Републике Србије у Врховном суду Србије систематизовано је 77 судијских места. Број судија се у току 2005. године мењао. Почетком године у марту изабрано је 13 судија, а у другој половини године још три судије, тако да је на крају 2005. године судијску дужност обављало 74 судије са председником судом.

Просечна оптерећеност судија у односу на укупан број предмета у раду износила је 550 предмета, а у односу на укупан број решених 305 предмета по судији.

У 2005. години у Врховном суду Србије примљено је укупно 26.099 нових предмета ради одлучивања о жалбама и ванредним правним лековима. То је за 4.031 предмет више у односу на 2004. годину.

Са нерешеним предметима из претходне године суд је имао у раду укупно 39.084 предмета (6.190 предмета више него у 2004. години).

Од новопримљених предмета у Врховном суду Србије било је из кривично-правне материје 7.345 предмета (укључујући 128 војних предмета), из грађанске материје 8.000 предмета и из области управног спора 10.754 предмета.

У 2005. години решено је 21.654 предмета и 82 војна предмета или 55,4% укупног броја предмета у раду.

Остало је нерешено 17.430 предмета и 46 војних предмета. Број нерешених предмета је око осмомесечног прилива и представља погоршање ажурности у односу на претходну годину када је ажурност износила 7,13%. Овако низак степен ажурности је последица повећаног прилива предмета, великог броја ново изабраних судија, којима је потребно време за укључивање у рад, као и ванредни прилив предмета од Војног и Савезног суда.

Кривично одељење Врховног суда Србије у 2005. години примило је 7.345 нових предмета свих врста, што представља повећање прилива од 7% у односу на 2004. годину. Овим бројем предмета обухваћени су и предмети примљени у Одељењу за поступање у војним предметима, укупно 128 предмета, а нису обухваћени предмети примљени у Посебном одељењу за поступање у предметима са елементима организованог криминала и Већу за ратне злочине.

Повећање прилива највише је изражено у групи предмета по жалбама на пресуде првостепених судова, јер је примљено 2.477 предмета (15,85% више него у 2004. години); по жалбама на решења првостепених судова примљено је 2.243 предмета (4,47% више него у 2004. години); по жалбама на одлуке првостепених судова у малолетничким предметима примљено је 106 предмета (34% више него у 2004. години). До смањења прилива је дошло код захтева за испитивање законитости правноснажних пресуда, по захтевима за делегацију надлежности и предлозима за продужење притвора.

Са нерешеним предметима из 2004. године у раду је било укупно 9.212 предмета и 128 војних предмета

У току 2005. године укупно је решено 7.320 предмета што у односу на 2004. годину представља повећање за 363 предмета или 5,2%. То повећање је посебно изражено код основне групе предмета по жалбама на одлуке првостепених судова којих је решено 4.815 или 10,3% више него у 2004. години. Решено је 82 војна предмета.

Просечно је решено по судији 305 предмета свих врста годишње.

На крају 2005. године остало је нерешено 1.892 предмета и 46 војних предмета. Број нерешених предмета у 2005. години је на нивоу 3,14 месечног прилива, док је у 2004. години био на нивоу 3,49 месечног прилива, што указује на побољшање стања ажурности у односу на претходну годину.

Од укупног броја решених предмета у 2005. години, 2.222 предмета односи се на предмете по жалбама изјављеним против првостепених пресуда. Од овог броја потврђене су пресуде у 1.331 предмету (52,77%), укинуте у 688 предмета (27,28%) и преиначене у 499 предмета (19,8%), с тим што је казна у 211 предмета односно 42% пооштрена, а у 288 предмета односно 57,7% ублажена.

У поређењу са 2004. године, може се закључити да је у 2005. години смањен број потврђених пресуда, повећан број укинутих, док је број преиначених пресуда на готово истом нивоу као у 2004. години. Када се ради о оцени казнене политике окружних судова, Врховни суд Србије је само у 19,8% случајева интервенисао преиначењем одлуке о казни, што значи да су казне које су одмерене од стране првостепених судова оцењене као правилне, и адекватне општој сврси кривичних санкција.

То указује да је дошло до нешто погоршаног рада првостепених судова у односу на 2004. годину у погледу квалитета рада, јер је смањен број потврђених, а повећан број укинутих пресуда по жалби.

У предметима по ванредним правним лековима у 2005. години у раду је било 1.247 предмета по захтевима за ванредно ублажавање казне. Од тога је решено 1.116 предмета (89,5%), а остало је нерешено 131 предмета (10,5%), по захтевима за испитивање законитости правноснажне пресуде у раду је било 632 предмета, решено је 419 предмета (66,3%) а остало је нерешено 213 предмета (33,7%), по захтевима за заштиту законитости у раду је било 210 предмета, решено је 134 (63,8%), а остало нерешено 76 предмета (36,2%).

Код ових предмета усвојено је 94 захтева за ванредно ублажавање казне (8,4%), а одбијено је 1.016 (91%) захтева. Број усвојених захтева је мањи него у 2004. години што указује да је Врховни суд за извршењу по овом ванредном правном леку и даље задржао оштре критеријуме.

У погледу захтева за заштиту законитости усвојен је 101 захтев (75,37%), а одбијено је 33 захтева (24,63%) што у поређењу са 2004. указује на повећање броја основаних захтева за заштиту законитости.

По захтевима за испитивање законитости правноснажне пресуде усвојено је 53 захтева (12,65%), а одбијено 360 захтева (85,92%).

У 2005. години у раду је било 22 предмета трећег степена по жалбама на пресуде другостепеног суда, а од тога је решено 15 предмета, а остало је нерешено 7 предмета ове врсте.

У Кривичном одељењу интензивирао је рад на решавању старих предмета, тако да је на крају 2005. године остао нерешен један предмет из 2003. године по жалби на пресуду првостепеног суда из чега произилази да је учешће старих предмета у укупном броју нерешених предмета у овом Одељењу занемарљиво мали, односно 0,05%.

У Посебном одељењу за поступање у предметима са елементом организованог криминала

У 2005. години примљено је 110 предмета по жалбама на одлуке првостепеног суда из надлежности Окружног суда у Београду Посебног одељења за поступање у предметима са елементом организованог криминала. И то 10 предмета по жалбама на првостепене пресуде, 12 предмета по предлозима за продужење притвора, 87 предмета по жалбама изјављеним против решења о продужењу притвора и један предмет по захтеву за испитивање законитости правноснажне пресуде.

Решено је 104 предмета а остало је нерешено пет предмета Кж I о.к. и један Кзп предмет о.к.

У Већу за ратне злочине

Примљено је у 2005. години 42 предмета, и то: 35 предмета по жалбама на решења о продужењу притвора, четири предмета по захтевима за ванредно ублажавање казне и два предмета по предлозима за продужење притвора, док је један предмет из ове групе решен на други начин.

Сви предмети су решени.

У Одељењу за поступање у војним предметима у 2005. години

Примљено је 128 предмета, и то: 49 предмета по жалбама изјављеним против првостепених пресуда, 38 предмета по жалбама изјављеним против решења првостепеног суда, 16 захтева за ванредно ублажавање казне, пет захтева за испитивање законитости правноснажне пресуде, три захтева за заштиту законитости, три предмета

по жалбама против другостепене пресуде и 14 предмета по предлозима за делегацију надлежности.

Остало је нерешено 46 предмета или 35,9 %.

Грађанско одељење Врховног суда Србије у 2005. години примило је укупно 8.000 предмета, што представља повећање прилива од 10,5% или 756 предмета више у односу на 2004. годину.

Од новопримљених предмета, по правним лековима примљено је 6.721 предмет и то: по жалбама 159 предмета, по ревизији у грађанској материји 3.236 предмета, по ревизији у радним споровима 1.829 предмета, по ревизији у привредним споровима 461 предмет, по захтеву за заштиту законитости у грађанској материји 80 предмета и по захтеву за заштиту законитости у привредним споровима 32 предмета. Остали предмети су 829 СГЗЗ предмета, 711 предмета о сукобу стварне и месне надлежности и 265 предмета који се односе на делегацију суда.

Са нерешеним предметима из претходне године укупно у раду је било 10.957 предмета.

Решено је и експедовано из суда 6.935 предмета (63,3%).

Остало је нерешено 3.502 предмета, од чега 214 предмета из претходне године. Број нерешених предмета у односу на 2004. године већи је за 1.065 предмета.

Остварени коефицијент ажурности у 2005. години у Грађанском одељењу је 5,02 месечног прилива, што значи да се ажурност погоршала у односу на 2004. годину када је била 4,89.

У погледу начина решавања по сваком ванредном правном леку стање је следеће:

- у грађанским споровима од решених 3.062 предмета ревизија је одбачена у 678 предмета (22,14%), одбијена у 1.674 предмета (54,67%), уважена преиначењем у 215 предмета (7,02) уважена укидањем у 329 предмета (10,74%) и решено на други начин у 166 предмета (5,42%).

У радним споровима од решених 1.604 предмета ревизија је одбачена у 333 предмета (20,76%), одбијена у 873 предмета (54,42%), уважена преиначењем у 105 предмета (6,54%), уважена укидањем у 173 предмета (10,78%) и решено на други начин у 120 предмета (7,48%).

У привредним споровима од решених 389 предмета ревизија је одбачена у 105 предмета (26,99%), одбијена у 190 (48,84%), уважена преиначењем у 24 (6,16%) уважена укидањем у 57 (14,65%) и решено на други начин у 13 предмета (3,34%).

Захтев за заштиту законитости у грађанској области од решених 118 предмета одбијен је у 26 предмета – (21,03%), усвојен у 82 – (69,49%) и решено на други начин у 10 предмета (8,47%). Захтев за заштиту законитости у привредним споровима од 29 решених предмета одбијен је у 12 – (41,37%), усвојен у 16 – (55,17%) и решено на други начин у једном предмету (3,44%). СГЗЗ од решених 390 сви су одбачени, СПЗЗ од решених 42 сви су одбачени.

Од 133 решених жалбених предмета жалба је одбачен у три предмета, одбијена у 76 предмета, уважена преиначењем у пет предмета, уважена укидањем у 39 предмета и решена на други начин у 10 предмет.

Управно одељење Врховног суда Србије у 2005. години примило је 10.754 нових предмета, што је за 2.307 предмета или 21,45% више него у 2004. години.

Просечан месечан прилив износи 1.075,4 предмета.

Са нерешеним предметима из 2004. године укупно у раду је било 18.915 предмета.

Од укупног броја новопримљених предмета највише је из првостепене надлежности Врховног суда Србије 8.277, затим захтева за ванредно преиспитивање прекршајних решења 776 и захтева за ванредно преиспитивање пресуда окружних судова 1.201 предмет.

По својој структури новопримљени предмети из првостепене надлежности углавном су из области свих врста пореза и доприноса који спадају у надлежност Министарства финансија Републике Србије – Пореске управе и Управе царина. Такође, велику групу предмета (866) чине предмети у којима се оцењује законитост решења Министарства унутрашњих послова, решења Министарства за капиталне инвестиције, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Од укупног броја предмета у раду у 2005. години решено је 7.399 предмета, остало је нерешено 11.516 предмета, па је коефицијент ажурност 12,85%, што значи да је ажурност погоршана у односу на 2004. годину када је била 12,29%.

У полгеду начина одлучивања у покренутим споровима стање је следеће:

- од укупно решених 6.110 предмета из првостепене надлежности Врховног суда Србије, тужба је одбијена у 2.482 предмета (40,62%), тужба је уважена у 2.414 предмета (39,5%), тужба је одбачена у 471 предмет (7,7%), поступак је обустављен у 326 предмета (5,33%), упућено на надлежност другом суду је 364 (5,33%) и решено на други начин 56 предмета (0,9%).

По захтевима за ванредно преиспитивање прекршајних решења од решених 421 предмета, захтев је одбијен у 162 – (38,41%), уважено 26 предмета (6,17%), одбачено 222 предмета (52,73%) и решено на други начин у 17 предмета (4%).

По захтевима за ванредно преиспитивање пресуда окружних судова од решених 827 предмета, захтев је одбијен у 293 – (35,42%), уважено 79 предмета (9,55%), одбачено 431 предмета (52,1%) и у 24 предмета је решено на други начин (2,9%).

Од укупно решених 60 предмета по жалбама, жалба је одбијена у 46 предмета (76%), жалба је уважена у пет предмета (8,33%), жалба је одбачена у шест предмета (10%) и три предмета су решена на други начин (5%).

По захтевима за заштиту законитости од укупно решених 23 предмета у 16 предмета захтев је уважен (69,56), а у шест предмета је захтев одбијен (26,1%), у једном предмету је захтев одбачен.

Обезбеђивање јединствене судске примене права и друге активности Врховног суда изван суђења

Своју обавезу да утврђује начелне правне ставове ради јединствене судске примене права, Врховни суд Србије црпи из одредбе члана 28. Закона о уређењу судова.

Одредбама Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РСрбије" број 125 од 22. 11. 2004. године) који је ступио на снагу 22. 02. 2005. године уређен је поступак за решавање спорног правног питања. Одредбом члана 176. прописано је да кад пред првостепеним судом у већем броју предмета постоји потреба да се заузме став о спорном правном питању које је од прејудицијелног значаја за одлучивање у предмету, поступак ради решавања тог спорног питања покреће се пред Врховним судом Србије. Поступак покреће првостепени суд по службеној дужности или странка. Врховни суд је дужан да реши спорно правно питање у року од 90 дана од пријема захтева.

Грађанско одељење је у 2005. години примило 143 спорна правна питања.

Решено је 139 захтева (од тог броја 87 захтева IV Општинског суда у Београду је решено заједно), тако да је правих захтева за решавање спорног правног питања било 56. Од тога броја, 25 захтева је решено у року до 90 дана, а 27 захтева после тог рока. Остало је нерешено 4 захтева.

У поступку решавања спорних правних питања, Грађанско одељење је усвојило следеће правне ставове:

- надлежност судова опште надлежности, пасивна легитимација Државне заједнице Србија и Црна Гора и право војних и цивилних лица на плату по одредбама члана 85. и 137. Закона о Војсци Југославије;

- право запосленог на накнаду штете због немогућности стицања бесплатних акција по Закону о својинској трансформацији;

- учешће акционара у подели годишње добити;

- стицање права на дивиденду по Закону о предузећима;

- располагање предузећа са већинским друштвеним капиталом у поступку приватизације без сагласности агенције републике чланице надлежне за послове приватизације;

- застарелост неутврђеног потраживања разлике зараде и принудно поравнање у стечају;

- право на исплату старосне пензије утврђене правоснажним решењем Републичког фонда ПИО;

- оцена дозвољености ревизије у имовинско-правним споровима у којима се тужбени захтев не односи на потраживање у новцу и преиначење тужбе.

Грађанско одељење у току 2005. године усвојило је и одређене правне закључке као на пример:

- оцена дозвољености ревизије у ванпарничном поступку расправљања заоставштине, у ванпарничним предметима деобе сувласничке ствари или имовине у земљишно-књижном поступку;

- круг лица која имају право на накнаду нематеријалне штете због смрти блиског лица и нарочито тешког инвалидитета;

- промена власничке структуре капитала у предузећу и право запосленог на исплату изостале разлике зараде;

- рок за покретање парнице ради утврђивања оспореног потраживања из члана 96. став 1. Закона о стечајном поступку и преклузивност;

- временско важење закона у извршној судској процедури;

- временско важење закона у погледу услова за коришћење стана после смрти носиоца станарског права;

- отказ уговора о раду због фалсификовања исправе о стеченој стручној спреми;

- Врховни суд Србије по правилима о делегацији одређује стварно и месно надлежан редовни специјализован суд у незавршеним имовинским споровима започетим пред бившим Савезним судом.

Током 2005. године судије сва три одељења извршила су према утврђеном програму обилазак већег броја окружних судова и у поступку контроле у одређеним случајевима донели програм мера за отклањање уочених пропуста у раду.

Извршен је надзор над радом већег броја трговинских судова (Београд, Нови Сад, Суботица, Лесковац, Крагујевац и Ужице).

Извршен је надзор над целокупним радом III и IV Општинског суда у Београду и Окружног суда у Врању и надзор у погледу примене новог Закона о парничном поступку у око 16 општинских судова у Србији уз налоге за отклањање уочених недостатака и налоге председницима вишестепених судова о предузимању потребних мера за примену новог Закона.

Врховни суд је у више наврата у складу са чланом 51 Закона о уређењу судова извршио надзор по сазнању и у вези са конкретним притужбама и предузео мере ради отклањања уочених недостатака.

У обезбеђивању јединствене судске примене права Врховни суд је у октобру 2005. године организовао редовно годишње саветовање судија свих судова опште надлежности на коме су судије сва три одељења имали реферате о актуелним правним питањима који су објављени у Билтену Врховног суда Србије за 2005. годину. У току 2005. године судије Врховног суда су учествовале са рефератима и у расправи на многим другим стручним састанцима, семинарима, округлим столовима и саветовањима која су организована од стране других органа и организација по правним питањима из разних области права и боље примене нових закона.

Тако су судије Кривичног одељења у 2005. години учествовале:

- у раду Комисије за израду националне стратегије реформе правосуђа;
- на семинару у организацији Канцеларије за придруживање Европској унији и Европске мисије на тему: "Борба против организованог криминала";
- на саветовању у организацији Удружења за кривично право Србије на тему: "Ново кривично законодавство Републике Србије";

- на саветовању у организацији Министарства за људска и мањинска права и неких међународних организација на тему: "Коришћење доказа прикупљених од истражитеља Хашког трибунала за ратне злочине",

- на тематском саветовању у организацији Института за криминолошка и социолошка истраживања и Више школе унутрашњих послова;

- у организацији UNDP-а за Србију и Црну Гору, председник Врховног суда Србије и Веће за ратне злочине посетили су Међународни кривични суд за бившу Југославију, Међународни суд правде и Међународни кривични суд у Хагу. Ова посета имала је првенствено за циљ упознавање са радом Хашког трибунала, одредбама Правилника о поступку и доказима који се примењују пред Хашким трибуналом и Статутом МКСЈ као и обострану размену искустава,

- на саветовањима у организацији OSCE у вези сарадње земаља у региону у поступцима покренутим за ратне злочине;

- у организацији OSCE студијско путовање и посета Агенцијама у Бриселу и Лондону у чији делокруг спада и одузимање противправно стечене имовинске користи приликом вршења кривичних дела организованог криминала,

- у организацији Савета Европе на саветовању у Стразбуру поводом иницијалне обуке судија и јавних тужилаца.

Судије Грађанског одељења учествовали су на семинарима за едукацију судија у Немачкој и Луксембургу у организацији Правосудног центра и немачке фондације IRZ,

-на саветовању о међународној правној помоћи у организацији Канцеларије за придруживање Европској Унији и Секретаријата ЕУ за придруживање одржаног у "Центру сава" новембра 2005. године.

-на саветовању посвећеном доношењу Уредбе о раду агента пред Европским судом за људска права у Стразбуру у организацији Министарства за људска и мањинска права,

-на саветовању у Амстердаму на тему упознавање пројеката пружања бесплатне правне помоћи у судском поступку у организацији UNDP.

У организацији Врховног суда Србије, (Управног одељења) одржана је дводневна међународна конференција о оснивању и организацији рада управног судства под покровитељством немачке Фондације за међународну правну сарадњу и организације за европску безбедност и сарадњу, Мисија у СЦГ. На основу изложених реферата и дискусије, Управно одељење је дошло до значјаних сазнања која ће бити корисна у оснивању и организацији будућег Управног суда а захваљујући искуству земаља учесница ове конференције.

Већи број судија учествовао је на скуповима CARDS пројеката у земљама региона и другим земљама, и то:

- независно судство,
- поуздан и функционалан судски систем,
- међународна и европска судска сарадња и
- упознавање са законом ЕЦ и правосудним системом ЕУ.

Судије Управног одељења су учествовале у раду више саветовања у току године организованих од стране трговинских судова и прекршајних органа. Одржано је више стручних састанака са представницима Републичких органа управе, како би се упознали са правним схватањима Управног одељења донетим у примени нових прописа.

Саветници Врховног суда Србије учествовали су у континуираној обуци у вези примене европских конвенција које организују АИРЕ Центар и Београдски центар за људска права уз подршку Савета Европе.

По актуленим питањима судског рада свака три месеца одржавани су редовни састанци председника Врховног суда са председницима окружних судова и неколико ванредних састанака.

Редовни састанци одржавани су са представницима градских и Републичке адвокатске коморе.

Врховни суд издаје Билтен судске праксе као гласило инструктивног карактера намењеног судијама и судијским помоћницима свих судова као и широј јавности.

Урађен је web сајт и остварена потпуна транспарентност рада Суда. Остварена је потпуна ажурност у погледу давања одговора који се траже у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Извршене су припреме за отварање web стране са судском праксом Врховног суда Србије и праксом Европског суда у Стразбуру.

У законском року урађен је Информатор Врховног суда Србије који је у целости у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Потписани су Протоколи о сарадњи са Правним факултетом у Нишу, 26. марта 2005. године и Правним факултетом у Београду, 24. маја 2005. године у циљу остваривања сарадње и заједничких активности. Судије Врховног суда Србије су се укључили у практичну наставу оба факултета, припрему правосудног испита и стручних скупова. Професори са оба факултета учествовали су на годишњем саветовању судија у Врњачкој Бањи са својим радовима који су објављени и у Билтену.

Судије Врховног суда Србије учествовали су у радним групама за израду Закона о парничном поступку, Законика о кривичном поступку, Закона о медијацији, Закона о својини, Закона о обуци судија, измени Закона о уређењу судова, Закона о привредним преступима, и тд.

Судије Врховног суда Србије учествују преко Центра за едукацију у континуираној обуци судија Србије, имплементацији закона, иницијалној обуци у кривичној, грађанској и управној материји за новоизабране судије, стручне сараднике трговинских судова, континуираној обуци из области људских права и у осталим активностима Центра.

Рад Високог савета правосуђа у 2005. години

У 2005. години Високи савет правосуђа у ужем саставу за судије одржао је 19 седница, у ужем саставу за тужиоце 9 седница и у проширеном саставу три седнице или укупно 51 седницу.

Високи савет правосуђа у ужем саставу за судије донео је

- одлуку о Мерилима и критеријумима за предлагање кандидата за избор судија и председника суда;

- одлуку о поступку рада Високог савета правосуђа при предлагању кандидата за избор судија и председника суда;

- упутство о табеларним периодичним извештајима о раду судова и судија и начину уношења података у табеле, за општинске, окружне и трговинске судове.

Донео је одлуке о оглашавању избора носилаца правосудних функција за избор судија за све судове у Републици Србији и председнике судова односно за избор јавних тужилаца и њихових заменика.

Предложио је кандидате за избор председника судова и судије и том приликом разматрао укупно 1.516 пријава.

Високи савет правосуђа је у току 2005. године предлагао кандидате за избор јавних тужилаца и заменика јавних тужиоца. Такође је на одржаним седницама донео одлуке о именовању судија поротника и одлуке о престанку дужности судија поротника за више судова. Разматрао је захтеве председника судова за попуњу судијских места и захтеве судија за премештај у други суд.

На одржаним седницама Високи савет је одлучивао и о захтевима за изузеће Републичког јавног тужиоца. Одржао је и два састанка са члановима Одбора за правосуђе и управу Народне скупштине у вези будуће сарадње и места и улоге Високог савета правосуђа и материјалног положаја правосуђа.

Рад Великог персоналног већа

Велико персонално веће у 2005. години примило је у рад 117 предмета.

Решено је 116 предмета. Један предмет је у току.

Разматрано је 47 личних захтева за престанак судијске дужности укључујући и три захтева за престанак дужности председника суда, који су након утврђивања њихове ваљаности прослеђени Народној скупштини.

Разматрано је 19 предмета за разрешење председника судова и судија судова опште и посебне надлежности због несавесног и нестручног рада судија, односно несавесног или неуспешног вршења дужности председника суда.

Тим поводом донете су следеће одлуке:

- утврђени су разлози за разрешење једног председника суда;
- у поступку за разрешење изречена је мера упозорења једном председнику суда и шесторици судија;
- у односу на 10 судија утврђено је да нема разлога за разрешење;

- у односу на једног судију поступак за разрешење није спроведен, јер је пре достављања решења о покретању поступка Великог персоналног већа, судија поднео лични захтев за престанак судијске дужности који је Великог персоналног већа проследило Народној скупштини на надлежност.

Великог персоналног већа утврдило је да је 28 судија судова опште и посебне надлежности навршило радни век, за тројицу судија утврђени су разлози за разрешење због трајног губитка радне способности за вршење судијске дужности.

Већа је одбило све приговоре на одлуке председника судова о удаљењу судија од судијске дужности до окончања започетих кривичних поступака.

Одбијене су и притужбе које су судије уложиле на основу члана 26. Закона о судијама.

Великог персоналног већа утврдило је предлог измена и допуна Пословника Великог персоналног већа које су усвојене на Општој седници од 13. септембра 2005. године.

Рад Надзорног одбора

Надзорни одбор је конституисан на седници свих судија 30. 06. 2004. године. Из 2004. године остало је нерешено 663 предмета. У 2005. године примљено је 1448 предмета што са старим предметима из 2004. године значи да је у раду било 2.111 предмета.

У току 2005. године решено је 467 предмета из 2004. године и 360 предмета из 2005. године или укупно 827 предмета.

Остало је нерешено 196 предмета из 2004. године и 1088 предмета из 2005. године или укупно 1.284 предмета. По старим предметима из 2004. године

Надзорни одбор перманентно поступа али је неопходно веће ангажовање председника судова пред којим се предмети воде.

У току 2005. године Надзорни одбор је донео 12 решења о покретању поступака за разрешења судијске дужности и једно решење за покретање поступка за разрешење председника суда пред Великим персоналним већем.

Надзорни одбор је у 2005. години посебно у другој половини уложио посебне напоре у раду, тако да је остварио дневну ажурност обраде нових и поновљених предмета.

Рад Службе за представке и притужбе

Служба за представке и притужбе у 2005. години примила је 1.471 притужбу. Урађено је 1.074 притужбе а у раду је остало 397 притужби.

У највећем броју притужби захтева се убрзање поступка. Странке исказују своје незадовољство одлукама како нижестепених судова тако и Врховног суда Србије. Велики број странака обраћа се Врховном суду Србије са захтевом за разрешење једног броја судија општинских и окружних судова. Притужиоци оспоравају и тачну садржину самих извештаја које председници судова достављају како овој служби тако и притужиоцима (велики број поновљених притужби отежава и оспорава рад саме службе у погледу рокова за одговор). Међутим приликом обиласка судова од стране судија Врховног суда Србије врши се и контрола предмета наведених у притужбама, а на које Служба за представке и притужбе укаже.

Међународна активност Врховног суда Србије

Врховни суд Србије је у 2005. години имао имао веома активну и успешну међународну сарадњу. Остварен је велики број контаката са представницима

међународних владиних и невладиних организација које имају сталну мисију у Србији и Црној Гори, али и са међународним организацијама које су активне у региону или су боравиле у СЦГ ради израде извештаја за потребе Савета Европе, Европске Уније, Хашког трибунала и других организација. Представници тих организација су редовно информисали Врховни суд о својој мисији у СЦГ, посебно о програмима и активностима везаним за правосуђе, о чијој је сврсисходности и значају за правосуђе Србије, као и планираној методологији, суд давао мишљење и смернице.

Сврха ових састанака била је, између осталог, и остваривање плодније стручне сарадње са европским и другим страним правосудним системима, у циљу усклађивања нашег правног система са европским стандардима. Оставарени су и контакти на највишем дипломатском нивоу, и то амбасадама Канаде, САД, Француске, Немачке итд, из којих је или остварена или је на самом почетку и конкретна сарадња.

Од значајнијих догађаја везаних за међународну сарадњу могу се издвојити следећи:

- Дводневна Међународна конференција о организацији, надлежности и раду управног судства, коју је организовао Врховни суд Србије је у септембру 2005.године, у сарадњи и уз финансијску подршку Немачке фондације за међународну правну сарадњу ИРЗ. Учествовали су наши стручњаци из управног судства, као и судије из Пољске, Немачке, Словеније, Хрватске и Украјине.

- Активности везане за управно судство настављене су у пројекту који финансира Министарство спољних послова Холандије преко Холандског центра за међународну правну сарадњу. Једна компонента пројекта била је донирање Врховног суда Србије компјутерском опремом вредном 15000 евра за судије и саветнике Управног одељења. У другој фази овог пројекта биће организовани редовни едукативни семинари преко Правосудног центра за судије и саветнике који се баве управним правом, а у трећој, крајем јуна 2006.године, биће одржана међународна конференција посвећена пракси Европског суда за људска права у Стразбуру и уопште примени међународних стандарда у домаћој судској пракси.

- У јулу 2005.године, посредством и уз финансијску помоћ Амбасаде Француске, организован је дводневни округли сто о Code Civil и Закон о парничном поступку, на коме су учествовале судије из нижих судова, судије Врховног суда Србије и судије из Француске.

- У мају 2005. године одржан је једнодневни округли сто у Врховном суду Србије, у којем су, поред судија и председника овог суда учествовали нотари из Француске, а поводом увођења нотара у наш правни систем.

- Дански институт за људска права подржао је финансијски израду публикације о Врховном суду Србије, на енглеском и српском језику.

- У току је израда базе пресуда Европског суда за људска права преведених на српски језик, која ће бити постављена на веб сајт Врховног суда Србије. У том смислу, у оквиру сарадње са Саветом Европе, Врховном суду Србије је уступљен један број преведених одлука, а у плану је и даље превођење одлука, које ће такође бити уступљене суду. Осим тога, обезбеђена је сагласност за преузимање одлука које су преведене у БиХ, као и оних које АИРЕ центар из Лондона користи за своје едукативне семинаре. У овом пројекту сарађују и ОСЦЕ и ИРЗ, а постављање базе одлука очекује се кад буде формирана апликација на веб сајту, која је у изради.

- Из сарадње са УСАИД, у оквиру пројекта CCASA, четворо судија Грађанског одељења која поступају у трговинским предметима добили су рачунаре.

- Уз помоћ донација организовано је и Годишње саветовање судија Србије «Судијски дани 2005». Оно је било финансирано из три пројекта, од стране Фонда за отворено друштво, УНДП и Данског института за људска права.

Закључне оцене

На основу изнетих података оцењује се да је Врховни суд Србије у 2005. години и даље радио у отежаним смештајним условима. Извршен је избор одређеног броја судија, који су били суочени са уобичајеним временом прилагођавања на раду у Врховном суду Србије, што се одражава на статистичке податке. Повећан прилив предмета, велики број преузетих предмета од других државних органа свакако је утицао на крајње резултате суда. Може се дати општа оцена да је у функцији суђења, Врховни суд Србије постигао добре резултате. Посебно се мора нагласити да су судије у погледу других функција које су им као носиоцима функција у највишем суду у Републици стављене у надлежност изван суђења, веома повећане и веома добро извршене.

У Кривичном одељењу и поред тога што за веома мали број није савладан прилив (25 предмета је више примљено од броја укупно решених предмета), с обзиром на укупно повећан прилив од 7% и то највише у жалбеној материји која представља и најкомплекснији део рада овога одељења, може се оценити да су резултати добри.

У Грађанском одељењу у овој години такође није решен већи број предмета од годишњег прилива, што је углавном последица примљених предмета из Савезног суда и повећаног броја захтева за заштиту законитости од стране тужиоца у парници. Уколико се посматра прилив предмета који је редован, у овоме одељењу прилив је савладан.

Када се анализира рад овога одељења мора се нагласити да се у следећој години посебно мора обратити пажња на решавање спорних правних питања у законом прописаним роковима, са разлога што природа овог правног института, доводи до тога да уколико Врховни суд одлуке не доноси у тачно предвиђеним законским роковима, последице ће бити у томе што ће велики број предмета који се налазе у застоју у

нижестепеним судовима трајати дуже, па се неће остварити сврха успостављеног института. Имајући у виду да је релативно мали број предмета урађен ван законом предвиђеног рока, очигледно је да ће у наредној години овај проблем бити превазиђен.

Знатно повећан прилив нових предмета у Управном одељењу, и поред уложених напора није могао бити савладан, што је утицало и на негативан степен ажурности суда у целини и на укупне годишње резултате рада. Међутим имајући у виду број решених предмета, изузетне напоре које је ово одељење остваривало, и рад овог одељења може се оценити као задовољавајући.

У остваривању своје надлежности изван суђења, делатност Врховног суда у 2005. години била је значајна како у функцији обезбеђења јединствене судске примене права, тако и посебно на плану стручног усавршавања судских кадрова, имплементацији нових закона и учествовању у изради радних верзија закона, што је захтевало изузетне напоре и стручно ангажовање.

Мора се напоменути и да је протекла година била веома тешка за функционисање Врховног суда с обзиром на опште познате догађаје, везане за покретање кривичних поступака против једног броја носилаца правосудних функција. Међутим и поред тога овај суд је показао да може да се консолидује и без проблема обавља своју основну функцију.

Подручни судови опште надлежности обављали су своје функције у релативно отежаним условима, због тога што је у овој години истицао мандат свим председницима судова, тако да су сви били у реизбору, односно у избору нових председника судова. Судови су у одређеним временским периодима радили и са непопуњеним судијским местима са разлога што динамика рада Скупштине није увек пратила динамику рада Високог савета правосуђа. Мора се уочити и општа појава да је у градовима дошло до великог повећања прилива броја предмета, и то и у грађанској и у кривичној материји, те осетног смањења прилива предмета у мањим местима, тако да је дошло до неравномерне оптерећености судова и судија гледајући у целини. То је

довело и до ситуације да одређени судови нису савладали годишњи прилив нових предмета. С друге стране један број судова у Србији показао је веома квалитетне резултате. Укупан прилив предмета у целој Србији је повећан на крају године у односу на претходну годину, ажурност погоршана, у веома малом проценту и то за 0,12%.

Свеобухватном анализом података за целу Србију, може се уочити да је стање у Српском правосуђу боље, с обзиром да однос већег прилива и мање ажурности је такав да указује да је уствари дошло до побољшања рада без обзира на статистичке податке који се читавају у апсолутним бројкама.

У 2005. години и даље је тенденција побољшања квалитета рада и у кривичној и у грађанској материји, мада и поред тога квалитет рада једног броја посебно општинских судова, још увек није задовољавајући и треба наставити са интензивним радом да би се побољшао.

Добри резултати код већег броја судова постигнути су реализацијом програма решавања старих предмета, тако да је њихов број смањен. У сваком случају врста старих предмета је квалитативно измењена, тако да у броју старих предмета је све више оних који нису драстични, наиме ради се о предметима из скоријег периода, али с обзиром на законске критеријуме, спадају у групу старих предмета. И у следећем периоду потребно је наставити са реализацијом програма решавања старих предмета да би дошло до још бољег резултата рада Српског правосуђа.

Већина судија испуњавала је своје судијске обавезе на тај начин што је посао обављала и завршалава далеко већи број предмета од онога који је предвиђен као минимум успешности у раду судија. Председници више судова изнели су повољне оцене у погледу повећаног залагања судија на раду и уложили заједно са судијама напоре ради доследног поштовања законских рокова.

С обзиром на постигнуте резултате рада и услове у којима су они остварени, чињеницу да и даље материјални услови, посебно трошкови за функционисање судова нису у потпуности остварени, може се дати оцена да су судови

у протеклој години обавили своје функције на задовољавајући начин уз велико залагање претежног дела судија, саветника, судских помоћника и осталих запослених у судовима. С обзиром на постигнуте резултате може се очекивати да ће се са потребним залагањем у следећем периоду ови резултати и даље поправљати и остваривати на задовољавајући начин.

**ПРЕДСЕДНИК
ВРХОВНОГ СУДА СРБИЈЕ
Вида Петровић-Шкоро**

